

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 »
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Eszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Asszerkesztőség kitételek visszadásként
 vagy megöröszésre nem vállalkozunk.

Hírlapozások és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Szatócok és egyéb kofák meg Vázsonyi.

Félfüllel egy érdekes kis perről hal-
 lottam.

Nagyvárad környékén egy tejtermelő
 kötést csinált egy kereskedővel, melynek
 értelmében a kereskedő átvette ott kint
 az ő tejét, literjét 18 fillérével. Nem volt
 rossz az üzlet egyik félre nézve sem; a
 termelő biztos volt, hogy elkél a teje
 mindig, a kereskedő pedig szintén jól
 járt, hiszen a különféle rangú tejzúsorá-
 sok jóvoltából ma már 28 fillér erejéig
 nyuzzák meg a fogyasztó közönséget egy
 liter tejért, beleértve és beletöltve a jó
 vízvezeteki vizet is. (Legyünk nyugodtak:
 a bacillusok nem a vízzel kerülnek a
 tejbe.)

A kereskedő azonban gondolt egyet.
 Miért vesződjék ő minden liter tejjel kü-
 lön-külön, mikor az egész tejmennyisé-
 gen tudhat? Kapta hát magát és szer-
 ződést kötött egyik nagyváradai közinté-
 zménnyel, a hol sok tej kell. Eladta nek-
 kük a tejet literenkint — 16 fillérért. Nem
 sajtóhiba: tizenhat fillérért; azt a tejet, a
 melyet ő tizenhét fillérért vett. Hivat-
 kozott a kitűnő híré termelőre, a kitől ő
 a tejet vásárolja, a közintézmény veze-
 tőse pedig boldog volt, hogy talált egy
 becsületes kalmárra, a ki azt a pompás
 híré tejet ebben az uzsorás világban
 olyan olcsón adja.

A becsületes kalmár vallási viszonyait
 ezuttal nem firtatom, nehogy megint azt
 fogják rám, hogy antiszemita vagyok. Az
 bizonyos, hogy az üzletből jól megélt,
 tehát becsületeségének megtalálta jutal-
 mást s vizpazarlásért sem került a kihá-
 gási bíróság elé soha. Nagyon derék,
 finom ember volt.

A termelő azonban neszét vette az
 üzletnek s gyanakodni kezdett. Azok az
 agráriusok mindig olyan gyanakvók, mi-
 kor a szegény ember boldogul! Nem szólt
 semmit, csak egy napon légmentesen el-
 zárt palackokban adta át a tejet a derék
 kalmárnak s kikötötte, hogy azt így is
 kell tovább adnia. Az ő, a termelő fir-
 mája alatt adják el a tejet, hát ő meg
 akar nyugodni a felől, a míg a tej tőle
 a fogyasztó lábasába kerül, az egész uton
 megmarad tejnek.

A kereskedő rettenetes haragra lob-

bant, ott hagyta a termelőt és a légmen-
 tes dugaszolás, mint károkozó tény miatt
 nyomban kártérítési pert indított 45.000
 korona és járulékaik iránt.

Ennyi kárt okozott állítólag a derék
 kalmárnak az, hogy a tejet tej gyanánt
 kellett tovább adnia.

Nagyvárad város mérnöki hivatala
 sem gondolta soha, micsoda értékel-
 kedés következhetik be a vízműtelep üde
 termékénél.

Világért sem akarok antiszemita-
 kodni; csak annyit kérdezek minden
 pogrom nélkül: egyedül áll-e ez az eset
 az országban? És lenne-e olyan irtózat-
 os drágaság nálunk, ha a közvetítő kereske-
 delem egy része a termelő és a fogyasztó
 becsületes közvetítője helyett nem mind-
 kettőnek megnyomorítója lenne?

Budapesten nemrég ankétet rendeztek
 a városnál; a drágaságot akarták kiirtani.
 Meghívták Vázsonyi—Weiszfeld Vilmost
 is. A derék Vilmos pedig addig ügyeske-
 delt, míg végre lehetetlenné vált minden
 megállapodás s mikor ezért még a Nép-
 szava is megtámadta, ezzel tromfolt
 vissza:

— Hát csak ti csináljatok demokrá-
 ciát a Károlyiakkal, én megyek tovább
 uzsoráskodni az én szatócsaimhoz és
 kofáimhoz!

Az én szatócsaim! Milyen fönségesen
 hangzik ez. Majdnem úgy, mint: az én
 hadseregem.

Vázsonyi csufolódni akart — a Nép-
 szava meg is ijedt tőle — s nem tudta
 a kis naiv, véletlenül mennyire igazat
 mondott.

Nálunk kellene a legolcsóbbnak lennie
 minden élelmiszernek s nálunk van a
 legirtózatossabb drágaság. Maholnap a pa-
 tika lesz a legolcsóbb bolt Magyarorszá-
 gon, mert a gyógyszerek árát megszabja
 a miniszter, de nincs az a hatóság, mely
 az élelmiszer közvetítő kereskedelem sze-
 mértelenségének határát meg merné
 szabni. Mielőtt az élelmiszerüzorsora szóba
 kerül, azonnal felzudul egy tábor: mi lesz
 az én szatócsaimmal? Csak hadd men-
 jen az a tej — dugaszolatlanul — öt-
 hat közvetítő kézen át, tegyen hozzá, ve-
 gyen el belőle mindenik, a lisztnek, ke-
 nyérnek, husnak is legyen öt-hat bábája,
 azoknak ebből kell megélni, a termelőre
 szabadítsuk rá a külföldet, a fogyasztóra
 a szabad hamisítást, pusztuljon bele mind,

de senki ne menjen kérdezősködni a köz-
 vetítő kezek tisztasága felől, mert az fe-
 kete reakció, felekezeti türelmetlenség,
 Tiszaeszlár — Eötvös és Vázsonyi, segíts!

A bölcs hatóságok pedig tovább tana-
 kodnak a fából gyártandó vaskarikán:
 hogyan lehessen megszüntetni az élelmi-
 szerüzorsót, de úgy, hogy az uzsorások
 még jobban gömbölyödjének?

*

A béke helyett háboru.

(A kormány az obstrukció ellen. — Ber-
 zeviszky lemond. — Tisza lesz az elnök,
 — Parallel ülésök.)

Ma reggel hazaérkezett Khuen-Héderváry
 gróf miniszterelnök tiznapos üdüléséből meg-
 érkezett Jeszenszky Sándor államtitkár s Buda-
 pesten van gróf Tisza István is. A politika
 szekere elé fogott lovakat tehát kantározhatják
 s eldönthetik, hogy merre fordítsák a szekér
 rudját.

Délután minisztertanács volt s hogy ezt
 megelőzően Tisza gróf beszélt Khuen-Héder-
 váry gróffal: hozzávetőleg tájékoztatva lesz a
 minisztertanács, hogy megpihenjen-e a költség-
 vetésnél vagy egyenesen nekivágjon a házsa-
 bályok erélyes kezelésének, amely már csak
 arasznyira van a házszabály sietős módosítá-
 sától.

A munkapártiak egy része, az ugynevezett
 nyugodtvérték, még mindig bizakodnak, hogy
 nem kerül sor az ultima rációra. Bizodalmukat
 helyezik az ellenzéknek szinte demonstratív
 békeszándékában s legalkalmasabbnak találják,
 hogy, tárgyalatván a költségvetés, e jelenté-
 keny idő alatt megszülethet az új tárgyalási
 alap s megszülethet a béke.

Ugy tudjuk, hogy ellenzéki részről újabb
 béketervet juttattak a miniszterelnökhöz, amely
 a Justh-párt számára is megkönnyíti a csatla-
 kozást a békeakcióhoz.

Igaz, hogy időközben újabb akadály tá-
 madt. A Kossuth-pártban mind élesebbé vált a
 szakadás s nem lehetetlen, hogy Baross János
 és néhány társa kiválik a pártból s egyelőre a
 parlamenti pártok egyikéhez sem csatlakozik.
 De biztosan számítanak rá, hogy a harcosok-
 hoz csatlakozik abban a percben, amint a vá-
 lasztójog kérdése belekapcsolódik a véderő
 tárgyalásába.

Szó esett arról is, bár ez csak a kombi-
 náció birodalmába tartozik, hogy harc esetén
 az egyik alelnöki állást Kossuth pártival töltik

Veiszlovits Adolf és Fia

cég „Concordia Entreprise des Pompes Funébres“ Első nagyváradai
 temetkezési vállalatával és márvány művek gyárával Rákóczi-ut 13. sz.
 a. épült házába (a régi Apolló épülettel szemben) ÁTKÖLTÖZÖTT.

Az 1858. év óta fennálló vállalat jóakaratu
 pártfogását és támogatását új otthonában is
 kéri kiváló tisztelettel **Veiszlovits Lajos.**

be. Meg is neveztek az illetőt: Nagy Emil személyében.

A hossza ideig tartó béketárgyalások nem vezettek semmi eredményre és így — mint budapesti tudósítónk telefonálja, — a politikai helyzetben szenzációs nagy fordulat áll be, amely ki tudja milyen harcokat fog még előidézni. A *Nap* mai száma közli a kormány tervét és a hétfői eseményeket és állításainak megbízhatóságában nincs miért kételkednünk annál is inkább, mert annak nem egy pontját a kormány félhivatalosa a *Budapesti Napló* is megerősíti és igazolja.

Ezek szerint *Berzeviczy* a Ház e hó 6-iki, hétfői ülésén bejelenti a lemondását az elnöki tisztségről, még pedig — *levélben*. Először azt tervezte, hogy beszélni fog, de azután úgy határozott, hogy levélben fog lemondani.

Bejelenti *Berzeviczy*, hogy az elnökség gyakorlata, mely által az obstrukció ebbeli formájában kifejlődött, nem fedti a házszabályokat és hogy az a helytelen gyakorlat megszüntetendő. Ő becsületbeli kötelességének tartja erről az országot felvilágosítani, ennek a helytelen elnöki gyakorlatnak a káros következményeit kiirtani. Megkísérelte mindezt békés uton elérni, de most hogy a béketárgyalások nem sikerültek, kötelességének tartja az elnöki székből távozni és utódának alkalmat adni arra, amit ő megtenni nem akar, hogy megszüntessék a helytelen gyakorlatot.

Igy azután *Berzeviczy* távozik és utódja természetesen *gróf Tisza István* lesz.

A nap értesítése szerint ezután *gróf Khuen-Héderváry* indítványozni fogja, hogy tűzék ki napirendre a költségvetés tárgyalását.

Mivel azonban a véderőreform tárgyalásának megszakítását az ügy fontos és sürgős volta nem engedi, tartanak párhuzamos üléseket. Csütörtökön délután 4 órakor kezdődjék meg a költségvetés tárgyalása és azontul min-

dennap délelőtt a véderőreformot, délután 4-től 8 óráig a költségvetést tárgyalják. Ez — szerinte — nem sérti a házszabályokat és nem ellenkezik a gyakorlattal.

Ertesülésünk szerint *Khuen gróf* szombaton vagy vasárnap a király előtt kihallgatáson fog megjelenni és felbatalmazást kér a kormány ez új lépésére.

A munkapárt teljes erejével fog küzdeni az ellenzék ellen és a párt egy része el van határozva, hogy *Tiszát* személyes védelemben részesíti, ami annyit jelent, hogy az esetleges erőszakoskodás esetén olyan megtorlást fog igénybevenni, ami páratlan a parlamentek történetében.

A *Fremdenblatt* szintén erőszakkal fenyegetődzik s kijelenti, hogy az eddigi passzív ellenállás helyét az aktív küzdelem fogja elfoglalni az ellenzék és az obstrukció ellen. Az ellenzék nem passzkodhatik, mert adtak alkalmat a békés kiegyezésre.

Természetes dolog, hogy az ellenzék nem fogja tétlenül nézni a kormány viselkedését és teljes erejével fog küzdeni. Tehát harc és harc az egész vonalon.

Az osztrák kormányválság. Bécsből táviratozzák: A *Fremdenblatt* jelentése szerint a király tegnap *Stürgkh* deignált miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson fogadta. *Stürgkha* kabinetalakításról tett jelentést. Előterjesztései a király hozzájárulásával találkoztak. A kabinetváltozásról szóló legfelsőbb kizíratok szombaton jelennek meg a hivatalos lapban.

Legfelsőbb elismerés Teleszky államtitkárnak. Király Ő Felsege megengedte, hogy dr *Teleszky* János pénzügyminiszteri államtitkárnak, teljes odaadással végzett kitűnő szolgálataiért és kiváló érdemeiért elismerése tudtul adassék.

A hegyi építkezések ellen.

Felfelé építsenek.

A városi közigazgatási bizottság csütörtöki ülésén nagy vitát keltettek a hegyi építkezések. A telekspekuláció olyan helyzetet teremtett Nagyváradon, hogy a hatóság most már nem tud egyebet tenni, minthogy a jövőre nézve megakadályoz minden engedély nélküli építkezést a hegyen.

A városi tanács szabályzatot készített, amelyben megszorítja a parcellázást és a hegyi építkezéseket.

A szabályzat szerint ezután csak úgy enged meg a parcellázást, ha az illetők a közművek költségeinek felét magukra vállalják, illetve viselik.

Intézkedik továbbá a szabályzattervezet arról is, hogy a jövőben a telektulajdonosokkal, akik parcelláznak, szintén megállapítható legyen a felelősség.

Ma például úgy áll a helyzet, hogy a telekspekulánsok jó árért házhelyekül eladják a területeiket, anélkül, hogy a parcellázást kiesszközték volna. Mikor azután a szegény ember építeni akar, vagy épített, akkor gyűl meg a baja s látja, hogy bajba jutott.

Rimler Károly polgármester hosszasan kifejtette, hogy Nagyvárad igen rosszra jutott a külső területeken engedély nélkül végbe ment építkezésekkel. Ma már 6 kilométer az Aradi-uttól a velencei állomásig. Ez a nagy kiterjedés, a város szétszórtsága drágítja meg a közigazgatást, rendezést. Arra kell minden eszközzel törekedni, hogy ne kifele, hanem felfele terjeszkedjen a város; a már beépített területen emeletes házakat építsenek, mert csak így bírjuk el a terheket s csak ezen az uton fejlődik helyes irányban a város.

Gerő Armin főkapitány más nézetben van s nem tartja veszedelemnek a külső építkezé-

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Emmelina néni látogatása.

— Az áldóját! — mormogta *Sinclair Gerald*, feleségének nyujtva egy levelet az asztalon keresztül.

Etel elolvasta a gyorsan odavetett sorokat s felsóhajtott:

— Mit csináljunk vele, *Gerald*? Mindabból, amit egyszer-mászor mondtál felőle, úgy látszik, hogy a nénéd a legkelembetlenebb látogatók egyike.

— Igen, ez úgy van, — dadogta *Gerald* — de hát látod, édesem, ő maga is megírja, hogy csak két napig marad vendégünk. Azután én vagyok az egyetlen őc cse s ő rémgazdag.

Gerald a homlokát törölgette s elhallgatott. Egyszerre azonban a saját lábszárára ütött s felkiáltott:

— Hopp, megvan! Hívjunk meg íróembereket ebédre, hiszen tudod, mondtam neked, mennyire imádja a néném *Tennyson* s mily szívesen beszél arról az egyetlen találkozásról, amelyben ezzel az urral része volt. A legcsekélyebb bátorításra is már árad belőle a szó...

— Igen? Hát ő ismerte *Tennyson*?

— Egy koncerten egyszer mellette ült s mikor leejtette a programját, *Tennyson* felemelte a számára. Ugyebár ez semmi? De ez életének egyetlen büszkesége.

— Szegény öreg asszony — mondta *Etel*.

— Igen akkor hívjunk meg írókat neki, ebédre. De kiket?

— Hszén nincs kiváló író ismerősünk; de az mindegy csak írók legyenek.

Hosszas megbeszélés után a következő listát állították össze:

Mt. Paget, — a »Tűzhely mellett« szerkesztője.

Mrs. Paget, — a fentemlített szerkesztő felesége.

Mr. Sugg, — a »Nők Hetilapja«-ban a »Margit néni« rovat szerkesztője.

Mrs. Brownhill, — *Suffragettesek* számára ír cikkeket.

Miss Jonson, — egy hetilapba ír »Paterfamilias« álnéven.

Mr. és Mrs. Marschall, — egyszer látták *Dickenst* messziről.

— Irjál anyai nagynénédnek, hogy örülni fogunk jövetelének — mondta *Etel* sóhajtván, mikor a listával készen voltak.

— Kétszínű kigyó — nevetett a férje — de aztán elment s a következő levelet írta *Emmelina* néninek:

»Kedves néném, nagyon boldogok vagyunk jövedeled miatt. *King Crossnál* várni fogok rád, s már most tudatom, hogy több író meghívta a tiszteletre, ebédre. Remélve, hogy jól vagy, mindannyian kezdetet csókoljuk, szerető öcséd és hugod.«

A meghívókat még aznap reggel postára tették, de talán mert az idő nagyon rövid volt, senki sem fogadta el a meghívást. Az ifju házaspár kétségbe volt esve. De végre *Gerald* nak egy jó ötlete támadt. Igyszólt a feleségéhez:

— Végre muszáj mégis írókat kapnunk, mert különben a vén leány annyira megharagszik reánk, hogy kitagad bennünket. Most tehát nincs más hátra, mint hogy két jóbarátomat megkérjem, hogy adják ki magukat íróknak.

Etel nevetett, de aggodalmi voltak. A

férje azonban egy csókkal eloszlatta azokat s aztán felkereste két barátját: *Gray* Arturt és *Jimet*, a kik ikertestvérek lévén, elválaszthatatlanok voltak egymástól.

— *Pompás* ötlet, — nevetett a két jóbarát — éppen egy napilapnak kabaretjába szereztünk magunknak két *pompás* maszkot. Atöltözünk *Kiplingnek* és *Anthony Hopenak*.

A megérkezéskor baj volt, mert *Emmelina* néni nem mert taxiba ülni, cab pedig kicsiny volt podgyászai számára. Dé végre mégis hazakerkeztek, s aztán *Emmelina* letült egy kis székre, kezeit egymásba kulcsolta s körül nézett.

— Az anyám azt szokta volt mondani, — kezdte kelemetlen orrhangon — hogy *drawingroom* nak csak olyan szoba való, a mely legalább harminc láb hosszú...

Az *Etel* szobája bizony csak tizenkét láb hosszú volt, de nagyon csinosan butorozva és kényelmes. A fiatal asszony belepirult s válasszolni akart, de szemé férjére tévedt, a ki nagyon el volt merülve nadrága vasalásának nézésébe.

— Az anyám — kezdte újra *Emmelina*, hogy feleletet nem kapott, de *Gerald* hirtelen közbevágott:

— Még nem látta a fiamat, néni — mondta. — Lehozatom. Néhány perc múlva aztán tényleg bejött a kis fiu s rózsaszín arccskája kíváncsian fordult néniéhez.

— Nos, kis jószág? — szólt hozzá *Emmelina* kedveskedve.

— Az én nevem *Guy*, nem kis jószág — felelte a gyerek.

— Csitt, *Guy*, csókolj kezet a néninek — magyarázta az apja ijedten, de a néni hidegen elhuzta a kezét.

seket. A külső terjeszkedés által lett Bécs is naggyá. A sűrűn beépített város nem olyan egészséges; nincs elég levegője. A közegészségi és tűzbiztonsági szabályok betartását szükségesnek tartja, de más tekintetből nem szorítaná meg a külső építkezést.

A városi tanács a szabályzatot elfogadta s valószínűleg a novemberi közgyűléshez beterjeszti.

Az olasz-török háború.

Ütközet Benghazinál.

Konstantinápoly, nov. 3. Benghasiból odaérkezett jelentések sz rint az olaszok a várostól két óra járásnyira hajógyuk fedezete alatt csapatokat szállítottak partra. Mindazonáltal az egyesült törökök és arabok Sakhir bej vezetése alatt oly sikerrel támadták az olaszokat, hogy azok kénytelenek voltak a hajókra visszamenekülni.

A nagy vihar miatt azután a hajók is a tengerre kényszerültek. A Benghasiban levő olasz csapatok követelik a tisztjeiktől, hogy vigyék őket vissza a hajókra, mert nem maradhatnak a városban, melyet a törökök és arabok együttesen ostromolnak, ha őket a flotta nem védelmezi. Enver bég megérkezése után átvette a hadműveletek vezetését és máris elérte azt, hogy a város körül van zárva.

London, nov. 3. Külföldi katonai attasék Tripolisz elé érkeztek, a partraszállást még nem engedték meg nekik. A sivatagbeli arabok az oázisokon fosztogatnak, gyilkolnak.

London, nov. 3. Tripoliszban tegnap nagy támadást vártak. A törökök és az ehhez képest az olasz hadállásokat megerősítették, támadás nem történt. A törökök srapperek dobására szorítóziatok, de azok kártétel nélkül robbantak

fel. A Bunchiána és a Vénza erőd között levő nyílt térséget, ahonnan az ellenség okt. 26-án benyomult, olasz fényszórók minden éjjel megvilágítják, ott nagyobb ellenséges csapatokat nem láttak. A törököknek és az araboknak a város előtt mindössze 12—14000 emberük van. A városban az olasz katonák száma most 20,000.

Az olasz nagykövet Aehrenthalnál.

Bécs, nov. 3. Avarna herceg, Olaszország bécsi nagykövete tegnap délután meglátogatta gróf Aehrenthal közös külügyminisztert és több mint két óra hosszát tanácskozott vele. Ez a látogatás nagy feltűnést keltett diplomáciai körökben, mert kétségtelenül a tripoliszi háborúval van összeköttetésben. A Vaterland ma reggeli száma azt írja, hogy az olasz kormány tekintettel a Tripoliszban felmerült váratlan nehézségekre, hajlandó a béketárgyalásokra és közvetítésre szólította fel az osztrák és magyar külügyi kormányt.

Ezt a kijelentést kiegészíti a »Berliner Tageblattnak« következő konstantinápolyi távirata:

»Itteni diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint a hatalmak most már elérkezettnek látják az időt arra, hogy a közvetítés munkáját ismét megkezdjék.

Katonai előléptetések. *Degenhardt* Béla különleges helyi alkalmazásban levő nyugállománybeli őrnagy, a nagyváradi térparancsnokságnál alezredessé; — *Elmer* Béla és *Pommerstein* Ottó 101. ezredbeli századosok őrnaggyokká; — *Nedeczky* Ferenc 7. huszárezredbeli kapitány a 16. huszárezredhez őrnaggyá; — *Strada* Gyula számfeletti 7. huszárezredbeli százados őrnaggyá; — *Werth* Henrik és *Rom Ernő* 101. ezredbeli főhadnagyk századosokká neveztettek ki.

— Nem szeretem, ha a gyermekeket kényszerítik tanítani — mormogta. Majd hozzátette:

— Es hány éves vagy, Guy?

— En négy éves vagyok. Es maga? — kérdezte a fiu.

Emmelina jéghidegen jegyezte meg;

— Gerald, a fiad nagyon is fejlett a korára. — Ezalatt a gyermek egyre nagyobb érdeklődéssel nézte a nénit, s mikor ez azt észrevette, időgesen szólott:

— Fiam, mit nézel úgy rajtam?

— Azt, hogy olyan a szeme, mint az én kuszómajmornak — felelte a gyermek bátran s az eddig a háta mögött tartogatott bársónymajmot diadalmasan felmutatta, Emmelina néni hápgogott mint egy kacsa.

— Az anyám — kezdte...

De Gerald szó nélkül felkapta a fiát az ölébe s kiszaladt vele a szobából, közben átkozta a végzetet, mely minden legkisebbet is ellene fordít.

Mikor visszajött, hirtelen beszélni kezdett:

— Néni, kérem, Anthony Hope és Rudyard Kipling velünk ebédelnek ma — mondta.

A néni kőm-rev arca egyszerre fölengedett.

— Igazán? — kérdezte. — Mily nagy öröm! Az otthoni iróismerőseim el lesznek ragadtatva, ha meghallják. A helybeli ujság szerkesztőjével nagyon jól vagyok.

Étel elpirult s sietett kimenni a szobából, s titokban azt kívánta, bárcsak ne szólta volna a férje. Hogy fog ez végződni?

Ebedig lassan telt az idő, de aztán egy-negyed hétkor — Angliában mindig későn

ebédelnek — belépett Hope Anthony. Gerald egészen meg volt lepve, mert az alakítás annyira hű volt, hogy ha az igazi Hope-t mellé állították volna, nem bírta volna a kettőt megkülönböztetni egymástól.

— Engedje meg, néném, hogy Mr. Anthony Hope-ot bemutassam — szólta Gerald. — A néném, Mrs. Jolland.

— Nagyon örülök a szerencsének — mondta Hope ur komolyan s megcsókolta a néni kezét.

Jollandné úgy mosolygott, mint a fogyó hold.

— Ez a találkozás — jegyezte meg — emlékeztet engemet arra, mikor azzal a kedves Tennysonnal találkoztam.

E percben Kipling Rudyardot jelentette be az inas.

— Ah, Hope, — mondta, amint belépett — te is itt vagy — s ezután a háziur őt is bemutatta Jollandnénak.

— Ez a találkozás — kezdte a néni ismét — nagyon emlékeztet arra, amelyet a drága Tennysonnal...

A háziasszony megjelenése félbeszakította ömlengését, de ő nem hagyta magát zavartatni s újra megszólalt:

— Mikor bejöttél, éppen azt mondtam, hogy a kedves Tennysonnal való találkozásom...

E pillanatban megszólalt az ebédre hívó harang s mindnyájan bementek az ebédlőbe.

— Teknősbéka leves, — mormogta Emmelina néni — mennyire emlékeztet ez arra az időre, mikor Tennysonnal találkoztam.

— El sem tudom képzelni ezt a klasszikus fejet egy csésze leves fölől hajolva — mondta Emmelina néni. — Erről sohase beszéltünk

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

dívatháza.

Bémer-tér.

Alapított 1888.

Legjobb minőségű

valódi amerikai cipők

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

A Fremdenblatt az aktív ellenállásról. A »Fremdenblatt« mai számában kommentálja a normális tárgyalásra irányuló akció meghiusulását és a következőket írja: Ha most megkezdődik az aktív ellenállás az obstrukcióval szemben, úgy az ellenzék nem panaszkodhatik, hogy nem adtak neki elég alkalmat arra, hogy jobb belátásra jusson és abbahagyja a technikai obstrukciót. Ha a magyar képviselőház héttől ülésén a passzív ellenállás korszakát jelezni, hogy az aktív ellenállást kezdje meg,

együtt. A mi társalgásunk mindig a zene körül forgott.

Még soká beszélt képzelt társalgásáról Tennysonnal.

Mikor aludni mentek, Jollandné megölelte öcscsét s megjegyezte:

— Soha életemben nem töltöttem ily kelemes estét! Megfogom neked hálálni, hogy ily felejthetetlen emlékekhez juttattál. Eppen mikor az a másik, Tennysonról, már halványodni kezdett...

Másnap reggel Gerald jókedvűen ment be az ebédlőbe, hogy reggelizhez üljön, de már ott találta a néniét, a Times-szal kezében. Amint őt meglátta, letette a lapot s jéghideg tekintettel mérte végig öcscsét.

— Leszel szives ezt a közleményt végigolvasni? — kérdezte tőle fagyosan, az ujságnak egy cikkére mutatva.

Gerald valami rossznak az előérzetével vette kezébe a lapot s intuicója nem is csalta meg. Az ujság egy nagy klub-ebédről számolt be, s a többek között kiemelte a jelenlevők közül a következőket:

»A vendégek soraiban láttuk Conan Doyle, Rudyard Kipling, Anthony Hope stb. urakat. Tíz óra után Kipling felállt s poharát az uralkodóházra ültette. Később Anthony Hope és Conan Doyle urak is beszéltek. stb. stb.«

— Ugy hát Rudyard Kiplinget Jimnek hívják? — kérdezte a néni, mikor Gerald megsemmisülten ejtette ki a lapot kezéből. Ezzel felállt helyéről és egyetlen pillantásra sem méltatva öcscsét, kiment a szobából, s Gerald félóra múlva az ablakból látta, amint a vasúthoz hajtatott.

Edward Newton Bungey.

ugy ez nem erőszak, nem az ellenzék jogainak megrövidítése. A hásszabályokon semmi sérelem sem esik. Csak a visszasságok és rendellenességek fognak meggátolni. A hásszabályokat az obstrukcióval szemben másként kell kezelni mint rendes ellenzék ellen. Ezt a magyar kormány és a többség is belátta végre és elhatározta, hogy ily értelemben cselekszik.

UJDONSÁGOK.

* **Széchenyi püspök elutazása.** Gróf Széchenyi Miklós megyés püspök tegnap délután Békésmegyébe Póstelekre utazott, hol gróf Széchenyi Antal kastélyának kápolnáját fogja felszentelni. Póstelekről egyenesen Budapestre fog utazni a püspök, hogy ott részt vegyen a püspöki kar november 9-iki konferenciáján (illstőleg már az előkészítő bizottság tárgyalásain) s azután pedig a katolikus nagygyűlésen, melynek befejeztével visszatér székhelyére.

* **Vetítőestélyek a Katholikus Körben.** A *Katholikus Kör* az idén is minden héten vetítőestélyeket fog tartani a tél folyamán. Történelmi, földrajzi, vallási, művészi tárgyú képek kerülnek sorra bemutatásra és bizonyára az idén is minden alkalommal zsufolt terem fogja végig nézni a szebbnél szebb, változatos képeket és hallgatni a vele kapcsolatos előadásokat. A vetítőestélyek minden héten kedden délután fél 6 órakor lesznek. Az első vetítőestély e hó 7-én kedden lesz, melyen X. Pius pápa élete kerül bemutatásra 60 művészi színes képben. Az előadást dr Krüger Aladár fogja tartani.

* **Kolozsvármegye a számvevőségért.** Kolozsvármegye törvényhatósága a számvevőségek visszaállítása érdekében felirattal járult a belügyminiszterhez. Ezt a feliratot Bihar megyének is megküldték. A felirat a számvevőségnek a vármegyéhez leendő visszahelyezése mellett arra is kéri a minisztert, hogy a tervbe vett járási számvevői intézmény beszüntetésétől álljon el a miniszter és annak fenntartásával helyezze vissza a számvevőséget.

* **A szinügyi bizottság ülése.** Nagyvárad város szinügyi bizottsága ma, szombaton, november 4-én délután 5 órakor a városházán ülést tart. Ez alkalommal a bizottság a november havi műsort és az esetleges indítványokat tárgyalja.

* **Változás az állatorvosi karban.** A földmivélsügyi miniszter tegnap értesítette Bihar vármegyét, hogy *Hexner Adolf* vaskóhi állatorvost Székelyhidra helyezte át és helyébe *Denes Lipót*ot nevezte ki Nagykarolyból. *Steiner József* béli állatorvost Kiskunfélegyházára és helyébe *Begór Ernő*t helyezte át a miniszter.

* **A vashidak fentartási költségei.** Az Ezredévi-Emléktéren épített vasgyaloghid szabaddá tétele alkalmával a kereskedelmi miniszter kimondotta, hogy ha szabaddá tették a hidat, annak sem építési annuitását, sem fentartását nem engedi a közuti alapból fedezni. Annak idején, mikor a két nagy vashidra vonatkozólag felfüggesztette Nagyvárad városa a vámszedési jogot, a miniszter hasonlóan kijelentette, hogy a hidak fentartását nem engedélyezi a közuti alap terhére, hanem viselje a fenntartás költségeit a városi pénztár. A polgármester felterjesztésére a kereskedelmi miniszter most engedett előbbi álláspontjából s megengedte, hogy a két nagy vashid fentartását a közuti alapból fedezzék s ha a következő év alap megerősödik, az összeget térítse

meg a közuti alapnak. Ez alapon valószínű, hogy a miniszter a vasgyaloghid építési és fentartási költségeinek fedezését szintén engedélyezi a közuti alapból.

* **Rektorváltás a papnöveldeben.** Dr *Bundala Mihály* prépost-kanonok nyolc esztendeig állott a váradi szeminárium élén, mint annak kormányzója. Rendkívüli buzgalma, alapos nagy theologiai képzettsége s a papnevelés terén csaknem negyedszázadon át gyűjtött tapasztalatai kiválóan alkalmassá tették őt arra, hogy az egyházmegye ifjú papságnak nevelő-atyja legyen. Mikor még fiatal pap korában lelki directora lett a szemináriumnak, új, egészséges szellemet vitt oda, valósággal megreformálta a szemináriumot. Később mikor Budapestről visszatérve kormányzója lett a szemináriumnak az általa oda bevitt szellemet megerősödve találta. Ebben vezette tovább a jóhírű intézetet egész a tegnapi napig, amikor csendben megvált az intézet vezetésétől. *Bundala* kanonok ugyanis, meggyengült egészségi állapotára hivatkozva, lemondott papnevelői kormányzói tisztéről s a megy. püspök az ő lemondását elfogadva, érdemes szolgálataiért köszönetet mondott s helyébe dr *Lányi József* felszentelt püspököt nevezte ki. Az előjárók, tanárok és a kispapok szeretettel bucsuztak a volt rektoruktól, ki káptalansori székházába költözött. Az új rektor *Lányi* püspök tegnap érkezett haza Budapestről s most veszi át új hivatalát.

* **Az állategészségi felügyelő ellenőrzői körútja.** A debreceni kerületi állategészségügyi felügyelő *Kondor Mihály* tegnap értesítette az alispánt, hogy a jövő hét folyamán megkezdí Bihar megyében az ellenőrzési körútját. A felügyelő a következő sorrendben látogatja meg a járási székhelyeket. November 9-én Tenke, 10-én Bál, 11-én délelőtt Nagyszalonta, délután Cséfa. 13-án Eled, 14-én délelőtt Vaskó, délután Beléy, 15-én Magyarcséke, 16-án délelőtt Biharkeresztes, délután Berettyóújfalú, 17-én Biharnagybajom, 18-án Derecske, 28-án Ermihályfalva, 29-én délelőtt Margita, délután Székelyhid és 30-án Szalárd.

* **Drágasági pótlék a megyei tisztviselőknél.** Győr vármegye kezdeményezésére az ország minden vármegyében nagyszabású országos mozgalom indult meg a tisztviselők drágasági pótléka tárgyában. A mozgalomnak az a célja, hogy a tisztviselőknél az állam drágasági pótlékot adjon kárpótlás képen a még mindig késlekedő státuszrendezés helyett. Az állami tisztviselőknél 5—20 százalékos drágasági pótlékot helyeztek kilátásba. Ez indította tulajdonképpen a megyei tisztviselőket is az említett mozgalomra. Tegnap ebben a tárgyban Bihar vármegye kezelő és segédkezelő személyzete értekezletet tartott, melyen kimondták, hogy csatlakoznak a győri mozgalomhoz és 30 százalékos drágasági pótlékot fognak kérni. Ebben az ügyben különben november 7-én Budapesten országos értekezletet tartanak, melyen a továbbiakat fogják megállapítani. Erre az értekezletre Bihar megye kezelő és segédkezelő személyzete *Ambrus György*öt és *Patskó Aladár*t küldte ki. A budapesti országos értekezlet után a kiküldöttek a belügyi és pénzügy minisztereket keresik fel a kérelem teljesítése végett.

* **Okányi-Schvarc József.** Érdekes név-magyarosítási engedélyt küldött le tegnap a belügyminiszter a vármegyéhez. A miniszteri engedély alapján *Schvarc József* okányi nagybíró okos, valamint Vilmos és János nevű gyermekei nevüket *Okányi-Schvarc*-ra változtathatják. Ez természetesen nem nemesi előnév.

* **Nagy Sándor emléktáblája.** A jogászljuság nemes tendenciájú mozgalma az emléktábla elhelyezése tekintetében teljes sikerrel járt. Est örömmel jegyezzük le s egyben elismeréssel adózunk ugy a város polgármesterének: *Rimler Károlynak*, aki igazán nagy készséggel és hazafias megértéssel karolta fel az ügyet, valamint a háttulajdonosnak, *Fábry Józsefnek*, aki a legnagyobb szívelyességgel jelentette ki a jogászok nála járt küldöttségének, hogy nem csak örömmel adja be leegyezését az emléktábla áthelyezéséhez, hanem azt a saját költségén fogja eszközöztetni. A polgármester majd ki fogja jelölni a legmegfelelőbb helyet a házban s akkor nyomban át is teszik a táblát.

* **Gyűjtés a tüdőbetegek javára.** Mindenszentek napján, mint az előző években, az idén is gyűjtéseket rendeztek Nagyváradon, a tüdőbetegek részére. Előkelő hölgyek perselyekkel gyűjtöttek a nemes célra, halottak estéjén pedig a temetők bejáratainál urnák voltak felállítva. *Kemény Ignác* tb. rendőralkapitány tegnap állította össze a számadást a begyűlt adományokról, amely szerint az urnákban begyűlt 241 korona 2 fillér, a perselyekkel járó hölgyek pedig 297 korona 48 fillért gyűjtöttek s így az adományok összege 538 korona 50 fillér.

* **Az új püspökök.** Mint a *Magyar Kurir* illetékes helyen értesül, az apostoli Szentszék hozzájárult a magyar kormány amaz előterjesztéséhez, hogy az *István Vilmos* halálával megüresedett szombathelyi püspökség gróf *Mikes János* székelyudvarhelyi főesperes-plébánossal, a *Szabó János* halálával megüresedett szamosújvári görög szertartású római katolikus püspöki szék pedig dr *Hosszu Vazul* lugosi görög katolikus püspökkel töltsék be. Az apostoli Szentszék e hozzájárulását a külügyminisztérium utján már eljuttatta az illetékes fórumhoz s így az új püspökök kinevezése már csak rövid idő kérdése.

* **Érdekes sirlelet a váradi várban.** Fokozott figyelem és élénk érdeklődés kíséri a váradi várban immár három hét óta tartó ásátásokat. Sajnos, az eddig felásott földszelvény semminemű olyan komoly adatot nem szolgáltatott, amelynek alapján a váradi ősi székese gyház eredeti tervét és alaprajzát komolyan meglehetne állapítani. Mindössze egy pár sirlelet az eddigi összes eredmény. Eppen a tegnapi nap folyamán is egy érdekes sirta bukkantak a régi várkuttól mintegy négy méternyi távolságban. A keskeny téglából hevenyészve összerakott sirban esontvára akadtak, amelynek egyes részein égési nyomok láthatók. A koporsóban ezenkívül egy gránátköves súlyos aranygyűrűt, több rézpitykét és csattot találtak. Ezt a legújabbban feltárt sirt megtekintette a tegnapi nap folyamán *Széchenyi Miklós* gróf megyés püspök is, aki *Karácsonyi János* dr kanonokkal érkezett és nagy figyelemmel hallgatta a jelenlevő régészek: *Karácsonyi* és *Gyalokay Jenő* felvilágosító magyarázatait. Az ásátás szerényen folyik tovább.

* **A kolozsvári-utcai vasuti felüljáró.** A forgalom óriási növekedésével a legkomolyabban gondolkodni kell arról, hogy Kolozsvári-utcán a vasuti átjárónál a közuti forgalmat biztosítsák, mert ma már csak a legnagyobb nehézségekkel lehet csupán ezen az óriási forgalmu országuton közlekedni. A megtartott közigazgatási bejárás során két terv került felszínre. Az egyik szerint Kolozsvári-utcán, a mai átjáró helyén egy nagyobb szabású felüljáró építtetnék, mi által az áterest-

hez közel fekvő házak két oldalt lent maradnának a négy méteres fal mellett, mert a felüljárónak már több mint 200 méterrel előbb kell emelkednie, hogy az emelkedés a teherkocsikra is megfelelően elosztassék. Ez a terv 640,000 koronába kerülne, amelyhez 200,000 korona hozzájárulást kíván a vasut Nagyvárad városától. A másik terv szerint a mai átjárónál csak egy u. n. repülőhid lenne a gyalog közlekedésre, míg a teher forgalom a vasuti Körösi hid felé tereltetnék s a mai átjárótól pár száz méterre lenne egy felüljáró, amely a másik oldalon, a vasutal parallel felkerülne ismét Kolozsvári-utcára. Ez az új 12 méter széles u. 420,000 koronába kerülne s a máv. viselné az összes költségeket. Nagyvárad város szépirodai és közlekedési szakbizottsága tegnap délután foglalkozott a kérdéssel s az utóbbi terv keresztülvételét javasolja, de tekintve ezen országot óriási forgalmát, 12 méter helyett 16 méter szélesre kívánja az utat és felüljárót építeni. Ha ezen terv szerint viszik keresztül az építkezést, a városnak nem kell hozzájárulnia a költségekhez.

* **Helybeli ösmert masszírozó és masszírozónő**, kik a Rimanóczyi fürdőben éveken át működtek, házaknál masszírozást és hidegkúra adását, valamint tyukszem vágást fogadnak. Czim: V. Lajos Varju-u. 6. szám. Telefon szám 752.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezze be szakembertől, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdésektől, mert rendszeren később bánjuk csak meg, ha ilyeneknek felülünk. **Sauer-féle** fegyverek eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puskaművesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. löporáruda. Telefon 269. Nagyvárad Rákóczi-ut.

x **A drágaságnál még sokkalta rosszabb az élelmiszer sülke.** Vajban ez évben valóban nagy szükségét szenvedünk. A vajüzleteket sok vidéken szinte megrohanják: akár a színházi-pénztárak előtt csoportosulnak a házi asszonyok vagy cselédek a vajkereskedések előtt, ha friss küldemények érkeztek és a vásárlók fele vaj nélkül kénytelen hazatérni. Komoly érdeklődésre tarthat azért számot, hogy mikép pótolhatni a legfinomabb tea-vajat egyszerű és olcsó módon következő eljárással: Sárga, «Ceres» ételzsír és fehér, szilárd «Ceres» ételzsír («Ceres»-táblák) egyenlő mennyiségben óvatosan, felhevítés nélkül megolvasztandó és ehhez nyers tejfel, esetleg tej (1/2 kg. «Ceres»-hez 1/8 liter) öntendő. Az egészet most összekavarjuk, mialatt a tálat vagy a lábast gyorsabb kihülés céljából hideg vízbe állítjuk addig, míg a zsír megfagy. A tej viztartalma akkor kiválék és az ételzsír a legfinomabb tea-vaj ízét és szagát veszi fel és épügy használható, mint amaz. Egy kis tojássárga meg só hozzákeverése által a jóságot még lényegesen fokozhatjuk. Az ezen vény szerint készült tea-vaj a fennálló törvényes határozmányok értelmében csakis a saját háztartásban használható.

* **Az idei szép őszi napokat** legkellemesebben **CSÁKY SÁNDOR** terített asztalai mellett tölthetjük el, (vasut-állomási repülő-hid hegyoldali lejárójánál) hol mindenkor tisztán kezelt kitűnő hegyi borok, izletes jó magyar konyha áll a t. közönség rendelkezésére. — Minden szerdán este friss flecken-sült. — A t. közönség szíves pártfogását kéri **CSÁKY SÁNDOR** vendéglős.

x **A LA GERBEAUD** színházi cukorkák kizárólag csakis **Aszódynál**, Kossuth-utca és **Cukorkakirálynál** Kert-utcaán kapható eredeti csomagolásban, I-es 2 K, II-es 1 K, III-as 50 fill. Kiváló finom, jó minőségűért a cég neve garancia. Minden csomagon az **Aszódynál** név olvasható. ::
Telefon 635. 550

x **Csillár és fényáru gyártási telep : Nagyvárad Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3. Telefon 556.** Készítik a legizlésebb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; **villamos motor, világítási** és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló úsztelettel **STERN ADOLF.** 33

x **Október havában** megjelenő magyar és német folyóiratok nagy választékban érkeztek. Kérjen mutatványszámot. **Benkő Artur.** Telefon 870.

Tudósítás!

Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető ur közönséggel, hogy

az őszi és téli szöveteim

megérkeztek. Angol és belföldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik

Nagybecsű pártfogást kér

FRIEDLÄNDER

angol ur szabó cég

Nagyvárad, Szent János-utca 4. sz.

Mintákkal kívánatra házról szolgálók.

Telefon 11-41.

Telefon 11-41.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben. ::

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól, Bóvli árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellismert olcsó áron szerezhethet be.

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a cégre

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

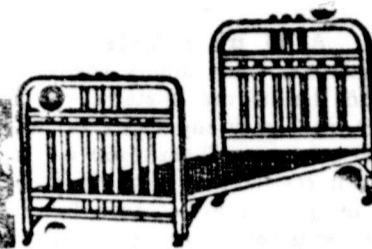
Szombat: Tilos a csók.

Vasárnap: d. u. Bibuska, este: Artatlan Zsuzsi.

A vasárnapi előadás. Vasárnap délután rendkívüli érdekes előadása lesz a Szigligeti színháznak. A babuskát, ezt a rendkívüli nép-

szerű, kedves operettet adják elő félhelyárakkal Horváth Micivel a címszerepben. — Vasárnap este a: Artatlan Zsuzsit, Jean Gilbert óriási sikerű operettjét játsszák tízedszer s az érdeklődés még mindig oly nagy a darab iránt, hogy hirtelenében megfogja érni a darab huszonötödik előadását is.

Vas és rézbutor

gyári faktári

Székrenyő 3 matracca 20 korona

Sodronybetét 10 korona

Rézkariss 4 korona

Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható

Kohn Adolf

vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca 10 sz. Telefon 636.

MULATSÁG.

Jogászok hangversenye.

Óriási érdeklődés tekint a jogászok holnapi hangversenyére, mely előreláthatólag minden ízében pompásan fog sikerülni. A fényes műsorból már most kiemeljük F. *Károlyi* Leona és dr. *Krüger* Jenő énekduettjét, dr. *Mezey* hegedűjátékát, *Horváth* Mici énekét, Franyó Zoltán csevegését. Azonkívül a többi számok is mind művészi izléssel vannak összeválogatva. Hangverseny után tánc lesz és az előjelekből ítélve mindenki örömmel fog visszaemlékezni a jogászok holnapi mulatságára.

A jogászok Mensa-hangversenyére dr. *Hoványi* Gyula jogtanár, dr. *Suhayda* György jogakadémiai titkár 10—10 koronát, dr. *Károly* Irén kanonok-tanár, *Kozáry* Gyula katona-lelkész, *Rádl* Odön kir. tanácsos, ügyvéd, *Szmetka* L. Odön főgimnáziumi igazgató, *Vály* Géza földbirtokos 5—5 koronát, *Serly* Viktor óvónőképző igazgató 4 koronát küldöttek tiszteletjegyük megváltása címén. A kegyes adományokért hálás köszönetet mond Száborovszky Rezső, segítő-egyesületi elnök.

Z E N E.

Stefániai Nagyváradon. A nagyvárad-i zenekedvelők társaságának ez évi hangverseny ciklusát Liszt emlékének szenteli. November 11-én lesz a Kereskedelmi Csarnokban a Liszt-hangverseny, amelynek egyik kiváló érdekessége lesz, hogy a világhírű magyar művész Liszt-darabokat fog előadni. Stefániai fellépte ma már eseményszámba megy bárhol s így Nagyváradnak a magasabb zene iránt érdeklődő közönsége hálás lehet a zenekedvelőknek, hogy ilyen magas művelvezetre alkalmat nyújt. — Ez alkalomból kapcsolatosan megemlítjük, hogy Stefániai Oroszország egyik legelőkelőbb, legősibb családjának leányát, *Schuwaloff* Nadina grófnőt jegyezte el. A menyasszony a cár első hadsegédének leánya és Stefániaival Berlinben bátyjának, a volt berlini orosz nagykövetnek házában ismerkedett meg, ahol az estélyeken gyakran játszott, s rendes vendég volt. A zene-

rajongó Nadinát a magyar művészek remek játéka, de nyulánk, elegáns alakja, jó modora is annyira megnyerte, hogy észak leánya nem sokára, mint magyar menyecske kerül Hunniába.

SPORT.

A N. A. C. új tisztviselői. A nagyváradi Athletikai Club, amely rövid fennállása alatt is erős lendületbe hozta a város lanyha sportéletét, az őszi idény lejártával hozzáfogott a jövő évi saison előkészítéséhez. A Club a tél folyamán részletesen meg fogja állapítani a tavaszi programot és a testedzés kultuszát minél szélesebb rétegekre igyekeik kiterjeszteni. A Club egyetemi életének megerősítésére erős taggyűjtési akciót indított s ennek máris meg van az az eredménye, hogy több olyan embert sikerült a Clubba bevonni, kiknek lelkes munkássága és egyéni sulya hasznosan fogja az egyetemi fejlődését szolgálni. A N. A. C. tegnap este igen látogatott közgyűlést tartott, amelyet dr. Dénes Sándor és dr. Jónás Emil elnökök vezettek. A gyűlés az időközben megüresedett tisztségeket töltötte be egyhangulag megválasztván a titkári állásra *Pásztor Bertalan* városi II. aljegyzőt, főjegyzői állásra *Schmidt Bélát*, pénztárnokokká *Gelberg Jenőt*, ellenőrré *Marion Jánost* és választmányi tagokká *Sorger Henriket* és *Mikló Bélát*. A club I. osztályú football csapata ma este Miskolcra utazik s vasárnap az ottani munkás labdarugó csapattal mérkőzik s előreláthatólag ismét győzelemmel tér haza.

Igazságszolgáltatás.

A Népszavát elítélték.

Immár harmadikban tüzték ki *Hódy Gyula* volt országgyűlési képviselő sajtópörének tárgyalását az aurániai perjelség dolgában. Az elmúlt évben ugyanis a *Népszava* azt írta, hogy amikor az aurániai perjelség birtokait egy konzorcium megvásárolta, a vételről *Hódy Gyula* működött közre s ezért 80,000 korona províziót kapott. *Hódy* dr. *Halász Lajos* utján sajtópört indított a cikk szerzője, *Gyémánt János* ellen. Gyémántot az esküdtbírósnak annak idején 7 napi fogházra ítélte el. A Kuria azonban formai okokból az ítéletet megsemmisítette és új tárgyalást rendelt el. Ma végre többszöri elnapolás után megtartható volt a tárgyalás, amelyre tanuképp be volt idézve gróf *Apponyi Albert* is.

A volt kultuszminiszter, miután a bíróság és az esküdtek előtt külön-külön meghajította magát, az elnök előzékenységből egy széken foglalt helyet s úgy felelt a hozzá intézett kérdésekre.

— Excellenciád — bocsátotta előre dr. *Mikovich* elnök — azokra a kérdésekre, amelyek hivatalos titkot képeznek, megtagadhatja majd a választ.

Gróf *Apponyi*: Azt hiszem mindent elmondhatok.

— Mint történt a szóban forgó perjelségi birtoknak az eladása?

— Megadtván már ahhoz a királyi jóváhagyás, kellett még az én hozzájárulásom is. Ekkor fölkeresett *Hódy*, mint képviselő s a választói érdekében sürgette nálam az ügyet. Utóbb azonban egyik kollegám, a földmívelésügyi miniszter is kifogásokat támasztott, amelyekket én elég komolyaknak találtam s az ügyet függőben hagytam. Hogy *Hódy* interveniált, ezt — a kerülete sok választójáról lévén szó — nagyon természetesnek találtam.

— Mint intézte el azután Nagyméltóságod az ügyet?

— Több nem történt, mert a földmívelési miniszter komolyaknak látszó kifogásai után függőben hagytam a dolgot.

— Hogyan állt a királyi jóváhagyás dolga?

— Az már megvolt abban az időben. Dr. *Halász Lajos*, a panaszos jogi képviselője: Volt-e Nagyméltóságodnak erre valami befolyása?

— Semmi, már ezzel mint befejezett dologgal került az ügy elem.

Dr. *Ländler* védő: Hogyan jelentkezett *Hódy* excellenciád előtt? Azt mondja-e, hogy a választói a vevők, vagy a konzorcium?

— A szavaira most, tán három év után, nem emlékszem s nem tudom, hogy a választói direkt vevőknek nevezték-e. De bizonyos, hogy én benne csak a választók érdekének szószócióját láttam.

Ezzel veget is ért gróf *Apponyi* kihallgatása s amikor eltávozott, a köszöntését az esküdtek tiszteletteljesen viszonzták.

Es mert más bizonyító anyag a volt miniszter kihallgatásán kívül nem volt, nyomban a perbeszédnek következtek. A vád- és védőbeszéd után az esküdtek — megállapítván a rágalmozást — a vádlottat *vétkesnek* nyilvánították, mire a bíróság *Gyémánt Jenőt ezer korona fő- és 500 korona mellékbüntetésre* ítélte. Az ezerharmincz koronás pénzbüntetés első sorban a lap kaucióját terheli.

Az elítélt semmiségi panaszsal élt.

A székhelyi választás epilógusa.

Emlékezetes, hogy milyen heves küzdelem folyt *Fráter Loránt* képviselő megválasztása körül. A választási küzdelem hevében *Fráter Loránt* néhány lelkes hibe, *Báthori Zsigmond* és társai egy röpiratot adtak ki, amelyben az egyik ellenjelöltől, dr. *Dóczy Lajos*ról nem a legszébb módon emlékeznek meg. Ez a röpirat a választás előtt való napon jelent meg. Emiatt azután *Dóczy* dr. *Váradi Ödön* ügyvéd utján sajtóperrel indított e röpirat szerzői ellen. Ma volt ez ügyben az esküdtszéki tárgyalás *Vamosi Mihály* törvényszéki bíró elnöke alatt. A védelem a bizonyítás kiegészítéséül több tanu kihallgatásának elrendelését kérte s így a bíróság a tárgyalást elhalasztotta.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és diszúvegezési műintézete.
Üvegsziszoló és tükör áruháza.
NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főújszatelendő papság szives
figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok diszúvegezések
készítésére, művészies és egyszerűbb
kivitelben ólom keretbe foglalva.

CZÉGÜNK TÖBSZÖRÖSEN, KITUNTETVE.

Telefon 1164.

Dr. Julier Vilmos

lakását

Rákóczi-ut 8. sz. alá helyezte át.

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapesten

A gabonatörszén tegnap nyugodt kezdet után zárlatnál kissé megszilárdult az irányzat. Készáru forgalom harmincz ezer mázsa változatlan árk mellett.

Határidők zárlata:

Októberi buza	— — — —	11.95
Aprilisi buza (1912)	— — — —	10.44
Októberi rozs	— — — —	9.69
Áprilisi rozs	— — — —	8.59
Októberi zab	— — — —	9.37
Áprilisi zab	— — — —	9.36
Májusi tengeri (1912)	— — — —	8.57
Augusztusi tengeri	— — — —	8.60
Augusztusi repce	— — — —	14.60

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — — —	841 —
Oszták hitelrészvény	— — — —	643 —
Jelzálogbank	— — — —	482 —
Leszámitoló és pénzváltó	— — — —	571 —
Salgótarjáni község	— — — —	675 —
Oszták államvasut részvény	— — — —	719 —
Közuti vasut	— — — —	789 —
Beocsini cement	— — — —	— —
Rimamurányi vasmű	— — — —	619 —
Városi vasut	— — — —	415 —

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA

Formára és tartósságra
felülmulhatatlanok
a MOSKOVITS

anatomiai czipők.

Egységárak: 10, 13, 17 korona.

Nagyváradi fiókjüzetek:

- I. Kossuth-utca 5. Gyárépület.
- II. Bemer-tér, Bazár-épület.
- III. Zöldfa-utca 7. sz. Dr. MUNK-ház.

Moskovits Farkas és Társa
czipő és csizmagyar részvénytársaság.

Részvénykicserélési felhívás!

Az Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi bank és Központi Takarékpénztár r. t. felhívja azon tisztelt részvényeseit, kiknek birtokában Központi Takarékpénztári részvények vannak, hogy ezen részvényeket, szelvényekkel együtt, kicserélés végett az Egyesült intézet Teleki-utcai fiókjánál (Teleki-a. 3.) folyó évi október hó 10-től október hó 31-ig beszoigáltatni sziveskedjenek.

Minden egyes Központi Takarékpénztár részvény helyett 1 Egyesült intézetbeli részvény fog kiadtni.

A kicserélés végett beadandó részvényekhez jegyzék csatolandó azon nevek felsorolásával, melyekre az új részvényeket kiállítatni óhajtják.

Ezen részvények kicserélése, ha az új részvények a régiekkel azonos nevre állítatnak ki, díj- és illetékmentes, ha azonban az új Egyesült intézetbeli részvény a régitől eltérő más névre állítatnak ki, a rendes részvényátírási-díj és illeték lesz fizetendő.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár részv.-társ.

Kérje kereskedőjétől a 30.000 koronás „CERES” díj-pályázat feltételeit.

„Ceres” ételzsir nagy kincs, tagadója ennek nincs!
Ellenség vagy jó barát, egynek vallja itt magát.

Legfinomabb TEAVAJ készítése: Sárga, simulékony „CERES” ételzsir („Ceres”-kockák) és fehér („Ceres”-táblák) egyenlő arányban keverve, óvatosan, felhevítés nélkül megolvasztandó. Ehhez hozzáöntendő nyers tejfel vagy nyers tej, (1/2 kg. „Ceres”-hez 1/4 liter tejfel) minekutána az egész jól megkavarandó, mialatt a tálat avagy a lábost gyorsabb kihűlés végett hideg vízbe állítjuk mindaddig, míg a zsir megfagy. A tej víztartalma így teljesen kiválik, míg a „Ceres” zsir a legfinomabb teavaj ízét és zamatját veszi fel és ugyanugy használható is. Egy tojás sárgája még jelentékenyen növeli a keverék jószágát. Az ezen utasítás alapján előállított teavaj az érvényben levő törvényes határozmányok szerint csakis a saját háztartásban használható.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

MEGNYILT

a Bémer-tér sarkán Nagyvárad lelegegánsabb cipőüzlete, hol óriási készletet tartunk mindenféle cipőárúkbán.

Egységáraink: 10, 13, 17. és 22. kor.

Moskovits Farkas és Társa

cipő és csizmagyár részvénytársaság

NAGYVÁRAD.

BÉMER-TÉRI FIOK.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

KÁLYHA
TÁLCZÁK
ELLENZŐK
FAKOSARAK
SZÉNTARTÓK
NAGY
VÁLASZTÉKBAN

TARSOLY és RISZTÓ különlegességek vaskereskedésében N.-Várad, Rákóczi-ut.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

1 üveg Odol	74 kr.
1 > francia szájviz	25 >
1 > száj szagtalanító	50 >
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 >
8 > Thymol	20 >
1 > Stomatin	20 >
1 > tégely Odontin fogpasata	56 >
1 drb Odontin betét	35 >
1 üveg Picavan	26 >
1 üveg Bay Rum	26 >
1 > Jera violette brillantia	30 >
1 > francia brillantin	15, 20, 35 >
1 > folyékony brillantin	50 >
1 > valódi dió olaj	15 >
1 > > > kivonat	75 >
1 drb bajuszkötő	15, 20 85 >

1 üveg Kerpel kézfinomító	38 kr.
1 tégely Margit crém	40 >
1 > Diana crém	65 >
1 drb Diana szappan	65 >
1 dob Lickner puder	88 >
1 > amerikai porcellán puder	1 frt 20 >
1 üveg amerikai petrol	50 >
1 > Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt >
1 fekete champos	12 >
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 >
8 drb francia ibolya szappan	50 >
1 > Kielhauser ibolya gycerin szappan	28 >
1 > Speick szappan	28 >
1 > Windsor szappan	38 >
1 tubus kaloderma	28 >
1 > Beloderma kézfinomító	20 >
1 üvegtégely tejcrém	20 >

Figyeljen az árakra.

1 csomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatu borotva készülék	1 > 50 >
1 valódi serte hajkefe	70 >
1 dublé bajuszkéfe	20 >
1 valódi serte ruhakefe	45 >
1 körömkéfe	05 >
1 surolókefe óriási	20 >
1 surolókefe kishé	10 >
12 drb Royal angol cipő krém	96 >
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 >
1 > cipőfényesítő flanel	20 >
1 > Jurigatem Zománc	80 >
1 natr vörös gumicső	60 >
Egyegyed Ko Branz watta	85 >

806

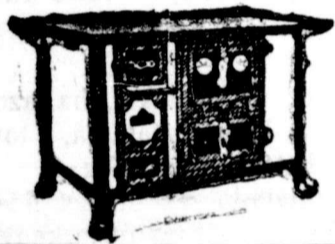
Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének ellenőre, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kimérve a legmodernebb Odeurökben!

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszmulakatos ipartelepéhez
NAGYVÁRAD, Pereces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegárak állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Dajkovits E.

fényirodájában
Sas palota

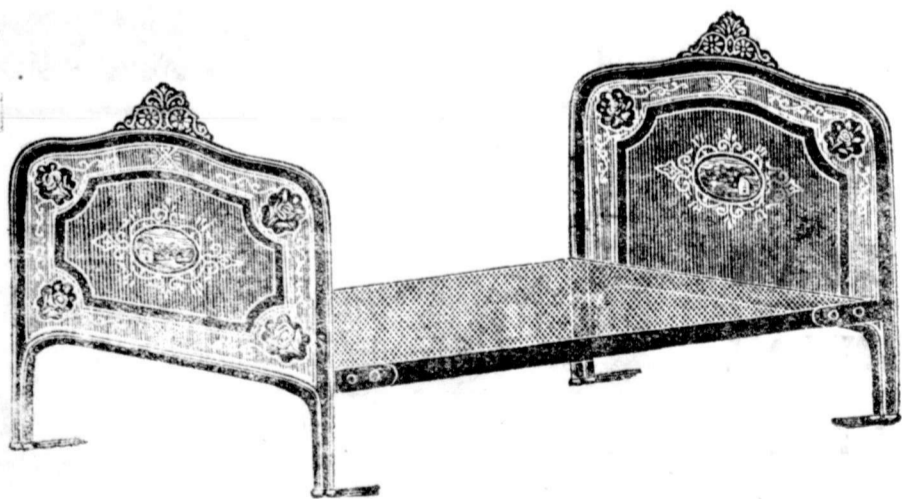
esküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.

Vas- és Rézipar r.-t. Nagyvárad

Telefon Gyártelep 1015.

Telefon Városi raktár.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy a

Rákóczi-ut 13-ik szám alatt
Weiszlovits - palotában

vas- és rézbútor kiállításunkat

október 15-én megkezdjük. Raktáron

tartunk a legszebb és legjobb kivitelű

árakat. Eredeti gyári árban árusítjuk.

A szabadalmazott Éden-pamlag kizárólagos eladási helye!

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, a megtekintés vételkényszer nélkül
maradunk
Teljes tisztelettel

Vas- és rézipar R.-T.